

VR-risicoanalyse

Sjabloon

Naar het model van het format dat NHS-diensten
gebruiken

Gevaren, scoring, beheersmaatregelen en ondertekening
voor klinisch VR-gebruik in de logopedie en aanverwante praktijk.

Gemaakt door Gareth Walkom | gareth@withvr.app | [withVR](https://withVR.com) | withvr.app

Versie 1.0 | april 2026 | CC BY-SA 4.0

Voordat je dit sjabloon gebruikt

Een startpunt, geen afgeronde analyse

Dit is een sjabloon, geen afgeronde analyse. Een risicoanalyse is een klinische en organisatorische verantwoordelijkheid die specifiek is voor jouw dienst, omgeving, doelgroep en lokaal beleid. Pas de bewoording aan, voeg rijen toe of verwijder ze, en bespreek het sjabloon met de verantwoordelijke voor gezondheid en veiligheid binnen je dienst voordat je het gebruikt.

De structuur volgt het format dat NHS-diensten doorgaans gebruiken: kopgegevens, scoring, gevarentabel, beheersmaatregelen per gevaar en ondertekening. Pas dit aan jouw lokale format aan als je dienst een ander sjabloon gebruikt.

Risicoanalyse

Kopgegevens

Locatie	Logopediepraktijk / school / afdeling / wijk / huisbezoek
Werklocatie of -gebied	_____
Beoordeelde activiteit	Gebruik van virtual reality (VR) voor spraak, taal, stem, communicatie of aanverwant klinisch werk
Naam beoordelaar	_____
Datum	_____
Herziening uiterlijk	_____ (doorgaans 12 maanden)

Scoring

Vermenigvuldig de ernst met de waarschijnlijkheid om de risicoscore te krijgen. De gecombineerde score bepaalt welke actie nodig is.

Ernst	Beschrijving
1	Licht letsel, geen verzuim
2	Letsel, 1-7 dagen verzuim
3	Letsel, 8-31 dagen verzuim
4	Letsel, meer dan 31 dagen verzuim
5	Ernstig letsel of overlijden

Waarschijn lijkheid	Beschrijving
1	Zeer onwaarschijnlijk
2	Onwaarschijnlijk
3	Waarschijnlijk
4	Zeer waarschijnlijk
5	Zeker of op handen

Risicoscore	Betekenis	Vereiste actie
1	Verwaarloosbaar	Geen
2-5	Beperkt	Analyse toepassen
6-10	Aanzienlijk	Risico verlagen
12-20	Groot	Werkwijze heroverwegen

Risicoscore	Betekenis	Vereiste actie
25	Onaanvaardbaar	Stoppen en verbieden; melden bij de leidinggevende

Gevaren

Beoordeel voor elke rij: ernst (1-5), waarschijnlijkheid (1-5) en vermenigvuldig voor de risicoscore

Nr.	Gevaar	Ernst	Waarschijnlijkheid	Risico score
1	Uitgliden, struikelen, vallen	—	—	—
2	Tegen muren of meubilair lopen tijdens het dragen van de headset	—	—	—
3	Duizeligheid, bewegingsmisselijkheid, vermoeide ogen	—	—	—
4	Blootstelling aan ongewenste online- of in-app-content	—	—	—
5	Door de fabrikant aanbevolen minimumleeftijd	—	—	—
6	Identificeerbare informatie die in de VR-software wordt ingevoerd	—	—	—
7	Realistische content die nare emoties of trauma kan oproepen	—	—	—
8	In-world kunstwerken of content met leeftijds- of contentwaarschuwingen	—	—	—
9	Gebruik van AI-functies (bijv. tekstgeneratie, vertaling, transcriptie)	—	—	—
10	Hygiëne en infectiepreventie van een gedeelde headset	—	—	—

Bestaande beheersmaatregelen

Gebruik dit onderdeel om vast te leggen welke beheersmaatregelen al per gevaar gelden. De bewoording hieronder is ter illustratie; pas deze aan je eigen dienst aan.

1. Uitglijden, struikelen, vallen

- De behandelruimte of externe locatie wordt vóór gebruik op risico's beoordeeld; de vloer rond de stoel is vrij; kabels liggen van de gebruiker af.
- De betrokkene wordt via het toestemmingsformulier op het risico gewezen.

2. Tegen muren of meubilair lopen

- De Guardian-grens van de headset (of vergelijkbaar) wordt vóór de sessie ingesteld: er verschijnt een raster in beeld als de gebruiker te dicht bij een gevaar komt.
- Therapy withVR-sessies zijn ontworpen om zittend te worden uitgevoerd; er zijn geen grote lichaamsbewegingen nodig.
- De behandelaar blijft binnen handbereik van de gebruiker.
- De betrokkene wordt via het toestemmingsformulier geïnformeerd.

3. Duizeligheid, bewegingsmisselijkheid, vermoeide ogen

- Moderne VR-headsets verminderen bewegingsmisselijkheid ten opzichte van eerdere generaties. Therapy withVR is statisch; de gebruiker wordt niet door de virtuele omgeving verplaatst.
- Sessies blijven binnen de afgesproken duur, met pauzes wanneer nodig.
- De medische voorgeschiedenis van de betrokkene wordt bekeken op predisponerende factoren (bijv. vestibulaire aandoeningen, ernstige bewegingsmisselijkheid).
- De sessie kan op elk moment worden gepauzeerd of beëindigd.
- De betrokkene wordt via het toestemmingsformulier geïnformeerd.

4. Blootstelling aan ongewenste online- of in-app-content

- De headset is uitsluitend ingesteld voor klinisch gebruik. De webbrowser en app store zijn geblokkeerd of met een wachtwoord beveiligd.
- Niet-relevante apps worden niet geïnstalleerd of zijn van toegang uitgesloten.
- Multi-user- of social-VR-functies worden niet gebruikt.
- De apps die in sessies worden gebruikt, staan vermeld op het toestemmingsformulier.

5. Door de fabrikant aanbevolen minimumleeftijd

- Meta adviseert een minimumleeftijd van 13 jaar voor de huidige consumentenheadsets.
- Bij gebruikers onder de aanbevolen leeftijd wordt toestemming van ouders of voogd verkregen en wordt het protocol aangepast (kortere sessies, vaker tussentijds afstemmen, eenvoudigere situaties om mee te beginnen).

- De betrokkene of het gezin wordt via het toestemmingsformulier geïnformeerd.

6. Identificeerbare informatie in de software

- Therapy withVR is zo ontworpen dat persoonlijke informatie niet in de software hoeft te worden ingevoerd. Profielen worden gelabeld op basis van rol in plaats van een echte naam (bijv. “Profiel A” of “Woensdagmiddag oefenen”).
- Elke koppeling tussen een profiel en een werkelijke identiteit wordt bewaard in het bestaande klinische dossiersysteem van de dienst, niet in Therapy withVR.
- De betrokkene wordt via het toestemmingsformulier geïnformeerd.

7. Realistische content die nare emoties of trauma kan oproepen

- De behandelaar is gedurende de hele sessie aanwezig.
- Het comfort van de betrokkene wordt besproken voordat VR wordt opgezet; situaties en avatars worden vooraf afgesproken.
- De sessie kan op elk moment worden gepauzeerd, de situatie kan eenvoudiger worden gemaakt of de headset kan worden afgezet.
- Aanpassingen in de software maken het mogelijk de situatie tijdens de sessie minder zwaar te maken.
- Aan het einde van de sessie wordt waar passend een nabespreking aangeboden.
- De betrokkene wordt via het toestemmingsformulier geïnformeerd.

8. In-world kunstwerken of contentwaarschuwingen

- Wanneer de software in-world kunstwerken of statische visuele content bevat, wordt elk beeld met een leeftijds- of contentwaarschuwing in de software gemarkeerd.
- De behandelaar bepaalt welke items in een sessie worden getoond.
- De betrokkene wordt via het toestemmingsformulier geïnformeerd.

9. Gebruik van AI-functies

- AI-functies in Therapy withVR staan standaard uit.
- AI-functies worden alleen ingeschakeld met de uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene (zie het toestemmingssjabloon).
- Herinneringen in de software waarschuwen tegen het invoeren van persoonlijke, gevoelige of vertrouwelijke content.
- De behandelaar houdt gedurende de hele sessie de regie over het gebruik van AI en kan functies tussentijds uitschakelen.
- De betrokkene wordt via het toestemmingsformulier geïnformeerd.

10. Hygiëne en infectiepreventie

- De headset, controllers en eventuele gedeelde accessoires worden na elke gebruiker gereinigd volgens het bestaande protocol voor infectiepreventie van de dienst.

- Wegwerpbare of vervangbare gezichtshoezen worden gebruikt wanneer de headset door meerdere gebruikers wordt gedeeld (apart verkocht door externe leveranciers; withVR verkoopt geen hygiënebenodigheden).
- Reinigingsmiddelen voor de headset worden in de behandelruimte bewaard.

Ondertekening

Beoordeeld door:

Leidinggevende of verantwoordelijke gezondheid en veiligheid: _____

Datum:

—

Herziening uiterlijk:

Archivering. Deel het ingevulde document met de medewerkersgroep waarop de analyse betrekking heeft en archiveer het bij de risicoanalyse-administratie voor gezondheid en veiligheid van je dienst. Beoordeel het document opnieuw volgens de cyclus die jouw dienst hanteert (doorgaans jaarlijks) of wanneer er iets verandert: nieuwe hardware, een nieuwe softwareversie, een nieuwe doelgroep of een nieuwe locatie.

Aanvullende hulpmiddelen

Gratis, printbaar, beschikbaar onder CC BY-SA-licentie

Alles beschikbaar op withvr.app/resources:

Sjabloon Geïnformeerde toestemming - het toestemmingsformulier voor de gebruiker dat bij deze risicoanalyse hoort.

Checklist VR-geschiktheidsscreening - screening voor een individuele gebruiker voorafgaand aan de sessie.

Checklist sessievoorbereiding - de werkwijze van de behandelaar vóór de sessie.

VR uitleggen aan cliënten en families - informatieblad in begrijpelijke taal om voorafgaand aan de toestemmingsstap te overhandigen.

Cybersickness bij klinisch VR-gebruik: waar je rekening mee houdt - achtergrond bij gevaar 3 (duizeligheid, bewegingsmisselijkheid). Beschikbaar op withvr.app/blog.

Over withVR

Therapy withVR is een VR-platform dat door de behandelaar wordt aangestuurd voor logopedische behandeling, gebouwd door mensen die stotteren samen met de logopedisten die het dagelijks gebruiken. Gebouwd en onderhouden door withVR BV (België); ondersteund door Google, Orange, de NHS en het AR/VR User Research Panel bij Meta.

Licentie: Creative Commons Naamsvermelding-GelijkDelen 4.0 Internationaal. Vrij te delen, aan te passen en opnieuw te verspreiden onder naamsvermelding van withVR (withvr.app/resources). Bespreek het sjabloon vóór gebruik met de verantwoordelijke voor gezondheid en veiligheid binnen je dienst. <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Versie 1.0 - april 2026 - eerste uitgave.